

Nikke Sillanpää

**KATUJENGI-ILMIÖN MEDIAKUVASTO
SUOMALAISESSA MEDIASSA**
Nuorten representaatiot journalistisissa
videosisällöissä

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Tammikuu 2024

TIIVISTELMÄ

Nikke Sillanpää: Katujengi-ilmiön mediakuvasto suomalaisessa mediassa –
Nuorten representaatiot journalistisissa videosisällöissä
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Viestinnän monitieteinen tutkinto-ohjelma
Tammikuu 2024

Tutkin kandidaatintutkielmassani millaista mediakuvastoa Yleisradio ja MTV ovat luoneet uutisoidessaan katujengi-ilmiöstä sekä millaisia representaatioita ne ovat luoneet nuorista. Katujengi-ilmiö nousi median otsikoihin vuonna 2021 ja se herätti paljon julkista keskustelua seuraavan kahden vuoden aikana. Suomessa pelättiin myös katujengi-ilmiön kärjistymistä ja Suomen ajautumista ”Ruotsin tielle”, jolla viitattiin naapurimaassamme syntyneeseen vakavaan ja väkivaltaiseen katujengiongelman.

Tutkielmani tarkoituksena oli selvittää, miten katujengi-ilmiötä on kuvattu suomalaisessa mediassa videoiden avulla ja millaista mediakuvastoa nämä videot ovat luoneet tästä ilmiöstä. Katujengien jäseniksi liittyy usein nuoria henkilöitä ja jengien tekemät rikokset kohdistuvat monesti myös toisiin nuoriin. Tästä syystä halusin myös selvittää tutkielmassani, millaisia representaatioita nuorista luodaan mediakuvastojen kautta.

Tarkastelin kandidaatintutkielmassani aineistoa, joka koostui kahdesta journalistisesta videosta. Videot on julkaistu Yleisradion ja MTV:n nettisivuilla tekstipohjaisten juttujen yhteydessä ja esitetty osana tv-lähetyksiä. Käytin tutkielmassani sisällönanalyysiä, jonka pohjalta lajittelevin aineistoni erilaisiin kuvatyyppeihin. Kuvatyypissä yhdistyvät samankaltainen rajaus tai kuvattavan kohteen valinta. Näiden kuvatyyppeiden pohjalta pystyin tutkimaan, millaisia representaatioita nuorista luotiin Ylen ja MTV:n videoissa.

Kandidaatintutkielmani osoitti, että Ylen ja MTV:n videoissa oli merkittäviä eroavaisuuksia videolle valitun rajauksen ja siitä syntyneiden representaatioiden välillä. MTV:n video korosti poliisin roolia katujengi-ilmiön selvittämisessä, eikä nuorille annettu lyhyessä uutislähetyksen videoinsertissä tilaa haastattelun tai kuvituskuvien muodossa. Ylen video taas antoi nuorille paljon tilaa kertoa mielipiteistään katujengi-ilmiöön liittyen. Videossa käytetyt haastateltavat ja kuvauspaikat tukivat näkökulmaa, jossa asiaa yritettiin lähestyä monipuolisesti nuorten aseman kautta.

Tutkielmani pieni aineisto osoitti, että katujengi-ilmiötä käsittelevät jutut voivat rakentaa monimuotoista representaatiota nuorista tai ohittaa nuorten näkökulman painottamalla viranomaisten roolia ongelman ratkaisemisessa. Tutkimusta journalismin suhteesta katujengi-ilmiöön on vielä vähän, ja kandidaatintutkielmani toimii pintaraapaisuna tähän erityisesti nuoriin vaikuttavaan ilmiöön.

Avainsanat: katujengi-ilmiö, nuoret, representaatio, mediakuvasto, journalismi, sisällönanalyysi, nuorisrikollisuus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	AIEMPI TUTKIMUS JA ONGELMANASETTELU.....	4
	2.1 Katujengi-ilmiö ja nuorisorikollisuus	4
	2.2 Keskeiset käsitteet: representaatio ja mediakuvasto.....	5
	2.3 Journalismi ja nuoret	7
	2.4 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	8
3	AINEISTO JA METODI	10
	3.1 Aineiston hankinta ja esittely	10
	3.2 Metodi	11
4	ANALYYSI JA TULOKSET	13
	4.1 Sisällönanalyysi videoaineistosta	13
	4.2 Kuvatyytit	14
	4.2.1 MTV:n videon kuvatyytit.....	15
	4.2.2 Ylen videon kuvatyytit	19
	4.3 Nuorista luodut representaatiot ja muut representaatiot.....	24
	4.4 Vastaaminen tutkimuskysymyksiin.....	26
5	POHDINTA JA JATKOTUTKIMUS.....	29
	LÄHTEET	31

1 JOHDANTO

Katujengi-ilmiö on noussut Suomessa kiistellyksi aiheeksi vuodesta 2021 eteenpäin ja siitä on kirjoitettu sekä kuvattu monenlaista mediasisältöä. Uutisoinnissa on pohdittu, mikä määrittää katujengin ja miten ne eroavat aikaisemmin tunnetuista liivijengeistä tai organisoidusta rikollisuudesta. Jonkin aikaa julkisessa keskustelussa pohdittiin myös, onko Suomessa edes olemassa katujengejä, mutta suomalainen virkavalta on myöhemmin tunnustanut niiden olemassaolon (Yle 2022a).

Katujengi-ilmiön yleistyminen on herättänyt paljon keskustelua ja viranomaiset ovat varoitelleet, ettei Suomessa jouduttaisi ”Ruotsin tielle” (Etelä-Suomen Sanomat 2022). Tällä viitataan Ruotsissa yleistyneeseen katujengien väliseen väkivaltaan, joka kohdistuu joskus myös siviileihin. Naapurimaassamme tapahtuu paljon henkirikoksia ja väkivaltaisia yhteenottoja eri katujengien välillä, jotka taistelevat toistensa kanssa alueellisesta hallinnasta sekä huumekaupasta. Katujengien syntymiseen vaikuttavat muun muassa nuorten syrjäytyminen, maahanmuuttajataustaisten nuorten kotouttamisen epäonnistuminen ja alueellinen segregatio Ruotsin sisällä (Iltalehti 2023a).

Nuorten syrjäytyminen on noussut puheenaiheeksi jo pitkään suomalaisessa mediassa. Uusin uutisointi aiheesta korostaa sitä, kuinka nuorilla menee paremmin kuin ennen (Allianssi ry 2020) mutta niillä, jotka ovat syrjäytyneitä tai voivat henkisesti pahoin, ongelmat ovat vain pahentuneet entisestään (Iltalehti 2023b). Toisin sanoen, entistä pienempi joukko nuoria voi entistä huonommin, mikä heijastuu osittain rikolliseen toimintaan.

Tutkin kandidaatintutkielmassani kuinka suomalainen uutismedia on käsitellyt ilmiöksi muodostunutta nuorten ihmisten rikollista jengiytymistä eli katujengien muodostumista. Käytän kandidaatintutkielmassa aineistona kahta videota, jotka on alun perin julkaistu televisiolähetysten yhteydessä ja sittemmin netissä julkaistuissa tekstivetoisissa jutuissa. Videoiden avulla selvitan millaista *mediakuvastoa*

nuorisorikollisuudesta ja katujengeistä julkaistaan suomalaisessa journalistisessa mediassa ja millaisia *representaatioita* nuorista luodaan videoiden avulla.

Valitsemani aihe on ajankohtainen ja aikaisemman tutkimuksen puute puoltaa tutkimusaiheen valintaa. Nuorista ihmisistä kasvaa tulevaisuudessa yhteiskunnassa valta-asemassa olevia aikuisia, ja nuorena tapahtuneet rikolliset teot voivat jäädä häiritsemään yksilöä pitkäksi aikaa tulevaisuuteen, vaikka rikolliselta polulta pääsisikin erkaantumaan. Esimerkiksi työllistyminen voi olla hankalaa, mikäli henkilö on tuomittu aikaisemmin rikoksista. Siksi nuorista luodut representaatiot katujengi-ilmiön yhteydessä ovat tärkeä asia tutkittavaksi.

Mediakuvastoilla on suuri valta luoda käsityksiä ihmisryhmistä, ilmiöistä ja tapahtumista. Erityisesti video- ja valokuva ovat voimakkaita kerronnan keinoja, jotka jäävät elämään ihmisten mieleen ja verkkokalvoille. Käytän tutkimukseni pohjatietona Janne Seppäsen teosta *Visuaalinen kulttuuri: teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle* (2005), jonka avulla voin määrittää tutkimukselle keskeisimpiä käsitteitä.

Seuraavassa luvussa käsittelen tutkimusaiheestani julkaistua aikaisempaa tutkimusta kirjallisuuskatsauksen muodossa ja esittelen kandidaatintutkielmani ongelmanasettelua sekä tutkielman keskeisimpiä käsitteitä. Selvitän myös mitkä ovat kandidaatintyöni tutkimuskysymykset.

Kolmannessa luvussa siirryn kertomaan valitusta aineistosta, miten se on kerätty ja miten tähän aineistoon päädyttiin. Käyn myös läpi käyttämäni tutkimusmetodia eli sisällönanalyysia ja mitä tämän metodin käyttö tarkoittaa tutkimustani ajatellen.

Neljännessä luvussa siirryn aineiston analysointiin ja käyn läpi millaista mediakuvastoa katujengi-ilmiöstä on julkaistu sekä millaisia representaatioita nuorista on luotu valitsemassani videomuotoisessa aineistossa. Tarkastelen neljännen luvun lopussa tutkimuksesta saatuja tuloksia.

Viidennessä luvussa pohdin tutkimuksen eettistä tarkastelua, tutkimustulosten luotettavuutta ja millaisia kehitysehdotuksia johtopäätöksistäni voidaan saada jatkotutkimukselle. Päätän kandidaatintutkielmani lähdeluettelon.

2 AIEMPI TUTKIMUS JA ONGELMANASETTELU

Tässä luvussa käy läpi tutkimukseni teoreettisen viitekehyksen, jossa perehdytään aikaisempaan tutkimukseen ja omalle tutkimukselleni keskeisimpiin käsitteisiin. Alaluvussa 2.1 käyn läpi tutkimusaiheestani aikaisemmin tehtyä tutkimusta ja perehdyn katujengi-ilmiöön hieman laajemmin. Alaluvussa 2.2 käyn läpi tutkielmalleni keskeisimpiä käsitteitä, representaatiota ja mediakuvastoa. Alaluvussa 2.3 käsittelen journalismin suhdetta nuoriin yleisönä ja uutisoinnin kohteena. Päätän luvun alalukuun 2.4, jossa käydään läpi tutkimukseni tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykseni.

2.1 Katujengi-ilmiö ja nuorisrikollisuus

Katujengi-ilmiön mediakuvastosta tai sen luomista nuorten representaatioista ei ole juurikaan aikaisempaa tutkimusta Suomesta tai ulkomailta. Ilmiö on verrattain uusi Suomessa, sillä ensimmäiset havainnot katujengien tekemistä rikoksista sijoittuvat vuoteen 2021 (Poliisi 2022 ja Yle 2022b). Tämä saattaa selittää katujengeihin liittyvän tutkimuksen puutetta journalismin tutkimuksen saralla. Muualla päin maailmaa on toiminut erilaisia katujengejä jo useiden kymmenien vuosien ajan (Goldson 2011, 26 ja Howell 2015, 2) ja niitä onkin tutkittu eri tieteenaloilla, mutta harvemmin journalismin näkökulmasta. Esimerkiksi sosiaalisen median roolia nuorisrikollisuuden ja jengien näkökulmasta on kuitenkin tutkittu aikaisemmin (Patton ym. 2017, 1012).

Tutkimusta nuorten henkisestä hyvinvoinnista ja pahoinvoinnista sekä nuorten ongelmista on kuitenkin monilta tieteenaloilta. Ammennan tutkimuksessani hieman aikaisempia tutkimustuloksista, joita on saatu nuorten ihmisten rikollisesta käyttäytymisestä ja erilaisista nuorten kohtaamista ongelmista. Tällä tavoin voin taustoittaa paremmin katujengi-ilmiötä ja sen syntyperiä sekä seurauksia.

Kun puhutaan nuorisrikollisuudesta, sillä viitataan suomalaisissa tilastoissa alle 21-vuotiaisiin henkilöihin, jotka ovat syyllistyneet jonkinlaiseen rikokseen. Nuorten tekemät vakavat rikokset, kuten ryöstöt ja pahoinpitelyt ovat lisääntyneet vuodesta 2019 alkaen Suomessa, josta kertoo Tilastokeskuksen rikos- ja pakkokeinotilasto (Tieto&trendit 2023). Huomionarvoista näissä tilastoissa on, että nuoret tekevät

tyypillisesti rikoksia muiden kanssa ja rikokset ovat tällöin keskimäärin väkivaltaisempia sekä vakavampia (Emt. 2023).

Kokonaisuudessaan nuorisorikollisuus on ollut laskusuhdanteista Suomessa jo useiden vuosien ajan (Näsi 2016, 28). Viime vuosina tutkimuksissa on havaittu kuitenkin muutos, jossa entistä pienempi määrä nuoria tekee rikoksia, mutta heidän tekemät rikokset ovat entistäkin vakavampia. Tämä on havainnollistettu hyvin esimerkiksi Tieto&trendit -sivuston julkaisemassa jutussa (Tieto&trendit 2020).

Katujengi-ilmiölle ja nuorten väkivaltarikosten lisääntymiselle on etsitty erilaisia syitä, joista päällimmäisinä ovat olleet nuorten henkisen hyvinvoinnin heikentyminen, nuorten syrjäytyminen ja maahanmuuttajataustaisten nuorten kotouttamisen epäonnistuminen (MTV 2021 ja Allianssi ry, ei pvm). Myös kaupunkien asuinalueilla olevan segregaaation on nähty vaikuttavan siihen, miksi nuoret ajautuvat rikollisiin toimiin ja osaksi katujengejä (Yle 2022b).

Nuorten henkisen hyvinvoinnin laskeminen on herättänyt myös paljon keskustelua yhteiskunnassa viime vuosina. Korona-ajan etäopiskelu oli monelle nuorelle hankalaa aikaa henkisesti ja mielenterveyden ongelmista on raportoitu entistä enemmän nuorten keskuudessa. Henkinen pahoinvointi voi osaltaan selittää sitä, miksi nuori ajautuu rikolliselle tielle. Yritänkin omalta osaltani valottaa tutkielmassani nuorten kohtaamia vaikeuksia ja sitä, kuinka nuorten tekemä rikollisuus sekä siitä tehty uutisointi voi vaikuttaa nuoriin itseensä.

2.2 Keskeiset käsitteet: representaatio ja mediakuvasto

Keskeisiä käsitteitä tutkielmassani ovat representaatio ja mediakuvasto. Käyn läpi representaation käsitettä Janne Seppäsen (2005) kirjan ja Stuart Hallin editoiman *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* (1997) -kirjan avulla.

Representaation määritellään usein olevan merkityksen tuottamista mielessämme jo olevien käsitteiden avulla. Stuart Hall määrittää representaation prosessiksi, jossa jonkin kulttuurin ihmiset käyttävät kieltä tuottaakseen merkityksiä (Hall 1997, 61). Nämä

merkitykset taas muuttuvat jatkuvasti eri kulttuurien ja aikajaksojen välillä (emt., 61). Käytetty kieli voi tarkoittaa puhuttua kieltä, mutta yhtä lailla se voi olla kehonkieltä, eleitä tai kuvia.

Representaatiot, joita luomme erilaisista kuvallisista esityksistä pohjautuvat myös omiin kokemuksiimme ja tietämyksiin, mutta niiden suurempi merkitys rakentuu kulttuurisista merkeistä ja olosuhteista joissa elämme (Seppänen 2005, 82). Esimerkiksi tatuoitu ihminen televisiosarjassa voi muodostaa erilaisia representaatioita suomalaiselle katsojalle kuin japanilaiselle katsojalle. Tatuointien esittäminen julkisesti on ollut pitkään tabu Japanissa, koska tatuoinnit on yhdistetty organisoituneen rikollisuuden jäseniin (Saburaku online, ei pvm).

Representaatiosta puhuttaessa on hyvä ottaa huomioon myös kysymykset representaation politiikasta ja vallasta (Seppänen 2005, 83). Niissä pohditaan, kenen lähtökohdista representaatiota rakennetaan, kenen hallussa ovat esittämisen välineet ja miten kuvauksen kohteet voivat vaikuttaa omaan näkyvyyteensä (emt., 83)? Representaation politiikka ja valta näkyvät kirkkaasti katujengeistä uutisoidessa: kenelle annetaan puheenvuoroja haastateltavia valittaessa, ja onko nuorilla mahdollisuutta puhua heitä koskettavasta ilmiöstä, vai annetaanko aikuisten ihmisten representoida nuoria.

Janne Seppänen puhuu kirjassaan *Visuaalinen kulttuuri: teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle* mediakuvista, jotka koostuvat esimerkiksi lehtivalokuvista, mainoksista, elokuvista, television ja internetin moninaisista kuvastoista (Seppänen 2005, 17). Mediakuvastot ovat johonkin aiheeseen, ryhmään tai tapahtumaan liitettyjä kuvastoja, jotka sisältävät paljon erilaisia kuvia saman aihealueen ympäriltä. Esimerkiksi mediakuvasto mielenosoittajista voisi koostua erilaisista julkaistuista videoista ja valokuvista, joita mielenosoituksista on julkaistu Suomessa ja ulkomailla.

Mediakuvastolla on myös suhde representaatioon ja erityisesti representaation politiikkaan. Mediakuvastot ovat usein kuvastoja, joita ihmisille tulee mieleen, kun he ajattelevat esimerkiksi tiettyä ihmisryhmää tai tapahtumaa. Näiden ajatusten ja

aikaisemman tietämyksen pohjalta ihmiset tekevät usein arvioita siitä, miten he näkevät ja kokevat nämä asiat. Esimerkiksi maahanmuuttajataustaisista ihmisistä voi olla hyvinkin rajoittunut tai kapeasti kuvattu mediakuvasto, jossa heidät esitetään samankaltaisissa tilanteissa ja tehtävissä kuin ennenkin. Monimuotoisempi mediakuvasto kattaisi suuremman osan maahanmuuttajataustaisista ihmisistä ja loisi näin totuudenmukaisempaa mielikuvaa heistä.

2.3 Journalismi ja nuoret

Journalismin suhde nuoriin on asia, joka on kiinnostanut alan toimijoita (Horowitz ym. 2023, 3.), tutkijoita ja itseäni pitkään. Nuorien kuluttajien ja yleisöjen tavoittaminen on tärkeää toimituksille, jotka haluavat saada lisää nuoria lukijoita sivuilleen ja sisältöjensä ääreen. Kiinnostavaa on myös se, millä tavoin journalismi uutisoi ja kirjoittaa nuorista sekä nuoria kiinnostavista aiheista (emt., 8). Katujengi-ilmiön tutkiminen on omalta osaltani yhtä lailla tutkimusta siitä, miten nuorista uutisoidaan. Aihe koskee nimenomaan nuoria, jotka kuuluvat katujengeihin ja kokevat myös eniten ilmiön ongelmia, sillä suurin osa katujengien rikollisesta toiminnasta kohdistuu toisiin nuoriin.

Katujengi-ilmiö on osa nuorisoriikollisuutta, joka vaikuttaa hyvin usein nuoriin itseensä, joko osallisina katujengien toimintaan tai niiden rikosten kohteena. On siis tärkeää pohtia representaation politiikkaa ja valtaa. Medialla on valta luoda nuorista representaatioita, jotka liittyvät katujengeihin ja sitä kautta nuoriin suurempana ryhmänä. Haluaako media kuvastaa nuoria ongelmallisina yhteiskunnan häiriökäyttäytyjinä, joilla on esimerkiksi henkisiä tai sosiaalisia ongelmia, vai halutaanko mediassa keskittyä nuoriin vaikuttavan katujengi-ilmiön juurisyihin tai selvittämiseen? Medialla on paljon valtaa käytettävänä nuoria kohtaan, ja nuoria voidaan representoida katujengi-ilmiöön liittyen esimerkiksi haastatteleamalla nuoria itseään, tai sitten keskittymällä aikuisiin haastateltaviin, jotka edustavat jotain ryhmittymää katujengi-ilmiön leviämisen hillitsemiseksi. Kaikilla näillä valinnoilla on merkitystä siihen, millaisia representaatioita nuorista luodaan.

Sosiaalisen median aikakaudella monet nuoret yleisöt ja lukijat ovat siirtyneet käyttämään vapaa-aikaansa ja median parissa vietettyä aikaa esimerkiksi Instagramin ja Tiktokin kaltaisille sosiaalisen median alustoille. Tämä on vienyt nuoria pois perinteisen uutisjournalismin ääreltä, jossa luetaan päivän uutisaiheita lehden nettisivuilta tai paperiversiosta. Nuorten yleisöjen tavoittaminen onkin monelle toimitukselle tärkeä asia, ja nuorten saavuttaminen vaatii usein juttujen kirjoittamista, joita nuoret haluavat kuluttaa. Nämä juttuaiheet liittyvät usein nuoriin itseensä, sillä ihmisille on tavanomaista lukea asioista, jotka koskettavat heidän henkilökohtaista elämäänsä. Representaatiot katujengi-ilmiöstä muodostavat oman osa-alueensa nuorten laajemmasta representaatiosta, johon sisältyy asioita kuten nuorten kouluttautuminen, nuorten vapaa-ajan vietto, nuorten mielenterveysongelmat, nuorisopolitiikka ja niin edespäin.

2.4 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää, miten katujengi-ilmiötä on kuvattu suomalaisessa journalistisessa mediassa videoiden avulla ja millaista mediakuvastoa nämä videot luovat ilmiöstä. Yksi tutkielmani tärkeimpiä selvitettäviä asioita on, millaisia representaatioita nuorista luodaan, kun katujengi-ilmiöstä uutisoidaan. Olen rajannut tutkimusalueen suomalaisen mediakentän sisälle, sillä minulla ei ole resursseja tutkia aihetta useamman maan välillä.

Haluan myös tarkentaa, että kyseessä on tutkimus journalististen medioiden tuottamasta sisällöstä, eikä muiden julkaisijoiden sisältöjä käsittelevä tutkimus. Mediakenttämme on mullistunut viimeisten kymmenien vuosien aikana valtavasti ja mediakentän sisälle mahtuu paljon toimijoita, jotka julkaisevat sisältöä katujengi-ilmiöstä, mutta eivät ole perinteisen journalismin ja sen sisäisten säädösten piirissä. Keskityn tutkimuksessani siis nimenomaan journalistista sisältöä tuottavien yritysten julkaisemaan videomateriaaliin katujengi-ilmiöstä.

Tavoitteenani on näyttää tämän tutkimuksen avulla, millaista journalistista videosisältöä Suomessa julkaistaan yhteiskunnallisesti tärkeistä aiheista kuten katujengi-ilmiöstä.

Tavoitteenani on myös selvittää, kuinka nuoria ihmisiä representoidaan suomalaisessa mediassa nuoria itseään käsittelevästä aiheesta.

Tarkoituksenani on vastata tässä tutkielmassa kahteen tutkimuskysymykseen. Ne ovat:

1. Millaista videomuotoista mediakuvastoa katujengi-ilmiöstä on julkaistu Ylellä ja MTV:llä?
2. Millaisia representaatioita nämä videot luovat nuorista?

3 AINEISTO JA METODI

Keräsin aineiston kandidaatintutkielmaani varten maaliskuussa 2023. Halusin keskittyä aineistossa journalistiseen videosisältöön, joten valitsin aineiston hankintaan Yleisradion (Yle) ja MTV:n nettisivut. Yle ja MTV tuottavat päivittäin videosisältöjä televisioon ja nettisivuilleen, ja nämä sisällöt ovat katsojalle ilmaisia. Yleisön näkökulmasta näiden kahden yrityksen saavutettavuus on siis hyvin samankaltaista. Pidän tätä saavutettavuutta aineiston valintaprosessia puoltavana asiana.

Löysin molemmat videot netissä julkaistujen tekstivetoisten uutisten yhteydestä, jonka kautta yleisöllä on ollut mahdollisuus päästä aineistoon käsiksi. Valitsemani kaksi videota on esitetty myös televisiolähetyksissä, joten yleisöllä on ollut mahdollisuus nähdä videot suorana tv-lähetyksistä tai myöhemmin netistä. Seuraavassa alaluvussa 3.1 käyn tarkemmin läpi aineiston hankintaa ja esittelen aineistoa. Sitä seuraavassa alaluvussa 3.2 käyn läpi tutkielmaani varten valitsemaani metodia.

3.1 Aineiston hankinta ja esittely

Keräsin tutkielmaani varten aineistoa suomalaisten uutismedioiden nettisivuilta. Valikoimani aineisto käsittelee nuorisorikollisuutta ja 2020-luvulla puheenaiheeksi muodostuneita nuorista koostuvia katujengejä. Aineisto koostuu kahdesta uutisvideosta, jotka on julkaistu Yleisradion (yle.fi) ja MTV:n (mtvuutiset.fi) nettisivuilla. Aineistoa haettiin Ylen ja MTV3:n nettisivuilta sanoilla ”jengit”, ”jengiytyminen”, ”nuorisorikollisuus” ja ”katujengit”. Aineistoa haettiin aikaväliltä 1.1.2022. – 7.3.2023. Valitsin käytettäväksi Yleisradion ja MTV:n uutisvideoita, koska molemmat kanavat ovat katsottavissa television kautta, eikä katsojan tarvitse käyttää internetiä löytääkseen videoiden äärelle, vaikka videot löytyvät myös netistä ja julkaistuna kirjoitettujen juttujen yhteyteen. Yleisradion videoinsertti on julkaistu A-studion yhteydessä, joka esitettiin televisiossa 24.10.2022. MTV:n videoinsertti on julkaistu Seitsemän uutisten yhteydessä 13.10.2022. Juttujen julkaisuaika osoittautui viikon sisälle toisistaan, mikä osoittaa nuorison jengiytymisen ja rikoksien kiinnostaneen uutistoimituksia ja yleisöä tuohon aikaan.

Ylen uutisvideon kesto on 4 minuuttia ja 46 sekuntia ja MTV:n uutisvideon kesto on 2 minuuttia ja 3 sekuntia. Videoiden tyylit erottautuvat toisistaan, sillä niiden julkaisukonteksti on erilainen. Ylen video on julkaistu A-studion yhteydessä, kun taas MTV:n uutisvideo on näytetty osana Seitsemän Uutisten lähetystä.

A-studio on Ylen ajankohtaisohjelma, jossa pureudutaan ajankohtaisiin uutisaiheisiin ja yhteiskunnalliseen keskusteluun eri haastateltavien kanssa. Katujengi-ilmiöstä käyty keskustelu tapahtui videoinsertin näyttämisen jälkeen, jolloin juontaja haastatteli kahta asiantuntijaa, ja sen jälkeen kahta poliitikkoa aiheen tiimoilta. A-studiota näytetään televisiosta kolme kertaa viikossa, maanantaista keskiviikkoon Yle TV1 -kanavalla. A-studion lähetysten kesto on 45 minuuttia.

MTV:n Seitsemän uutiset on päivittäin näytettävä uutisohjelma, jossa päivän uutisaiheita käydään läpi noin kymmenen minuutin pituisessa ohjelmassa. Uutisia juontaa kaksi uutisankkuria MTV:n studiossa, ja videoinserit on pidettävä verrattain lyhyenä, jotta niitä mahtuu lähetukseen useampi kappale. MTV:n Seitsemän uutiset edustaa perinteistä päivittäistä uutislähetysformaattia.

Aineiston keräämisen aikana huomasin, että videomuotoista sisältöä katujengi-ilmiöstä oli melko hankalaa löytää, vaikka aiheesta on kirjoitettu useita verkkouutisia viimeisen kahden vuoden aikana. Aineiston hankintaa olisi voinut helpottaa esimerkiksi Youtube-videopalvelun käyttäminen aineiston haussa, mutta Suomen suurimmilla uutismedioilla on verrattain vähän sisältöä Youtubessa, ja videoiden tyyli poikkeaa perinteisemmästä uutistyöstä. MTV Uutiset julkaisee paljon videosisältöä Youtubeen, joten pelkästään heidän tuottamaa videosisältöä olisi voinut olla hedelmällistä tutkia tässä tutkielmassa. Päätin kuitenkin etsiä sisältöä myös toiselta julkaisijalta, jotta katujengi-ilmiön uutisoinnista suomalaisessa mediassa saisi mahdollisimman kattavan kuvan, pienellä aineistolla.

3.2 Metodi

Tutkimusmetodinä käytän laadullista sisällönanalyysia, jonka lähdeaineistona toimii Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Tuomi ja

Sarajärvi, 2018) sekä Janne Seppäsen *Visuaalinen kulttuuri: teoriaa ja metodeja mediakuvaan tulkitsijalle* (2005).

Tuomi ja Sarajärvi kuvaavat sisällönanalyysia sekä yksittäisenä metodina että väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikonaisuuksiin (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 103). Käytän sisällönanalyysia tutkimuksessani metodin lailla, enkä vain väljänä teoreettisena kehyksenä. Myönnän kuitenkin, että tietämykseni sisällönanalyysista metodina ei ole äärimmäisen vahva, ja tiedostan sisällönanalyysiin liittyvän kritiikin. Sisällönanalyysia on kritisoitu muun muassa siitä, että metodin mahdollistama aineiston järjestely ei ole vielä itsessään tutkimuksen johtopäätös, vaan tutkijan on itse tehtävä johtopäätöksiä analyysissaan, kun aineisto on saatu järjesteltyä sisällönanalyysin avulla (emt., 117).

Sisällönanalyysin käyttäminen metodina mahdollistaa erilaisten aineistojen ja dokumenttien systemaattisen ja objektiivisen analysoinnin (emt., 117). Tämä on juuri se, mihin pyrin tutkimuksessani. Tarkoitukseni on muuntaa keräämäni videoaineisto joukoksi kategorioita ja joukkoja, joita voi sisällönanalyysin avulla tutkia järjestelmällisesti ja tehdä näistä tulkintoja ja arvioita liittyen nuorten representaatioon.

Sisällönanalyysin käyttö alkaa ensimmäisenä aineiston *pelkistämällä*, eli redusoinnilla (emt., 123). Tässä vaiheessa aineistosta karsitaan kaikki epäoleellinen pois, ja jäljelle jää tutkimukselle olennaista tietoa (emt., 123). Olen pelkistänyt aineistoni videot siten, että kirjasin ylös erilaiset kuvatyypit, joita videoissa esiintyy. Tämän jälkeen laskin, montako kertaa samat kuvatyypit toistuivat videoilla.

Tämä kuvatyypien järjestely mahdollisti videoiden luomien representaatioiden tutkimisen, sillä pystyin havainnollistamaan millaisten ihmisten ääni ja kasvot pääsivät jutuissa esiin. Näiden havaintojen pohjalta oli mahdollista alkaa tutkimaan, millaisia representaatioita videoiden pohjalta luodaan, ja millaista mediakuvastoa ne rakentavat katujengi-ilmiöstä Suomessa.

4 ANALYYSI JA TULOKSET

Analysoin tutkielmassani aineistoa, joka koostuu kahdesta journalistisesta videosta, joissa käsitellään katujengi-ilmiötä Suomessa. Analyysini pohjautuu sisällönanalyysin metodiin, jonka avulla avaan videoiden sisältöä kohti tarkempaa analyysia. Tutkin analyysissani erilaisia representaatioita, joita nuorista luodaan tutkimieni videoiden kautta. Analysoin samalla millaista mediakuvastoa aineistoni videot luovat katujengi-ilmiöstä Suomessa.

Löysin analysoimistani videoista erilaisia esitystapoja ja kuvatyyppejä. Esittelen tekemäni sisällönanalyysin alaluvussa 4.1, jonka jälkeen käyn aineistoni videot tarkasti läpi alaluvussa 4.2. Siirryn tämän jälkeen käymään läpi nuorista luotuja erilaisia representaatioita alaluvussa 4.3. Päätän luvun alalukuun 4.4, jossa vastaan tutkimuskysymyksiini.

4.1 Sisällönanalyysi videoaineistosta

Ylen video sisältää 29 kuvaa, joissa samaa kuvaa toistetaan myös useampaan kertaan. MTV:n videossa on kokonaisuudessaan 21 kuvaa, joista yhtä toistetaan useampaan kertaan. Kuvalla tarkoitan tässä tapauksessa videopätkää, jossa on esitettyä asioita tietyllä rajauksella ja kuvakulmalla. Kuvien välissä on aina leikkaus, jolloin siirrytään yhdestä kuvasta seuraavaan. Samalla kuvalla tarkoitan esimerkiksi haastattelutilannetta, jossa kohde on kutakuinkin samassa paikassa koko ajan, mutta haastattelusta on voitu leikata useampia kohtia, jotka on sitten sekoitettu ympäri videota. Esittelen seuraavissa taulukoissa käytettyjen kuvien määrät niin Ylen kuin myös MTV:n videoista.

Järjestin videoissa esiintyneet kuvat omiin kuvatyyppeihinsä kirjoittamalla kuvissa olevat ihmiset, esineet ja ympäröivän tilan tarkasti ylös. Mikäli kuvissa toistui sama henkilö tai kuvattava asia, se päätyi saman kuvatyypin alle. Videoilla käytettiin kuvia myös useaan kertaan, jolloin kuvia oli leikattu selkeästi yhdestä haastattelutilanteesta useampaan paikkaan videolla. Osa kuvista muistutti toisiaan niin paljon esittämiensä asioiden osalta,

että ne päätyivät saman kuvatyypin alle, vaikka videokuvaa ei ollutkaan kuvattu samalla otolla ja samassa paikassa.

Taulukko 1: Videoiden kuvatyypit ja niiden toistuvuus videoissa

KUVATYYPPI, Yle	LUKUMÄÄRÄ
Kahden nuoren miehen haastattelukuva	8
Kuvitusta tapahtumapaikalta	4
Asiantuntijakuva, Aseman Lapset -työntekijöistä	3
Kahden aikuisen haastattelukuva	3
Yhden aikuisen haastattelukuva	2
Maisemakuva drone-lennokilla	2
Kuvituskuvaa nuorille järjestettävästä toiminnasta	2
Aikuiset viettämässä aikaa rautatieasemalla	2
Kuvituskuva Aseman Lapset -työntekijöistä ja nuorista	2
Kuvitus, nuoret nousemassa kahvittelubussiin	1

KUVATYYPPI, MTV	LUKUMÄÄRÄ
Poliisin ajoneuvokalustoa	5
Kuvitusta tapahtumapaikalta, poliisin läsnäolo	3
Asiantuntijakuva, haastattelukuva poliisista	3
Poliisi ja poliisin ajoneuvokalustoa	2
Kuvitusta poliisin vaatetuksesta	2
Tapahtumapaikan kuvituskuvaa	1
Oikeuslaitos ja siihen liittyvä rakennus	1
Lähikuva poliisin ajoneuvokalustosta	1
Rikoksesta epäillyt nuoret oikeussalissa	1
Oikeudenkäyntikuva tietokoneen näytöstä	1
Uutislähetys studiokuva	1

4.2 Kuvatyypit

Kuvatyyppejä löytyi aineistosta monenlaisia ja ne luovat erilaisia representaatioita. Kerron ensiksi MTV:n videoiden kuvatyypeistä ja siirryn sitten kertomaan Ylen videoiden kuvatyypeistä.

4.2.1 MTV:n videon kuvatyypit

MTV:n videon kuvatyypeissä korostuivat poliisin kuvastaminen, sillä videoinsertissä näytettiin katsojalle paljon kuvia poliisin ajoneuvoista ja virkapuvuista. Nuorien kuvastaminen katujengi-ilmiöön liittyen oli hyvin vähäistä, sillä heidät esitettiin videoinsertissä vain kaksi kertaa.

Poliisin ajoneuvokalusto: Tähän kuvatyyppiin sopivat videoklipit, jotka on kuvattu oikeuslaitoksen ulkopuolelta videoinsertin kuvituskuvaksi. Kuvissa näytetään poliisin pakettiautoja ja moottoripyöriä parkkeerattuna rakennuksen ulkopuolelle. Poliisin raskaan kaluston panssaroitu auto on myös esitettynä kuvatyypissä. Kuva panssaroidusta autosta tulee esiin videon toisena kuvana, heti uutisstudion esittämisen jälkeen. Kuvat poliisin ajoneuvoista luovat tunnelmaa, jossa oikeustalon aluetta halutaan valvoa paljon ja että poliisi on paikalla sankoin joukoin. Kuvat luovat representaatiota, jossa poliisilla on käytettävissään paljon resursseja katujengi-ilmiön hoitamiseen, eikä poliisin läsnäolo jää huomaamatta katujengiväkivaltaan liittyvässä oikeudenkäynnissä. Poliisi halutaan näyttää kykenevänä ja varteenotettavana toimijana katujengeihin liittyvässä ongelmassa, eikä vähäresurssisena instituutiona.

Kuvitusta tapahtumapaikalta, poliisin läsnäolo: Tähän kuvatyyppiin lukeutuu kolme kuvaa, joissa kuvataan pääsääntöisesti tapahtumapaikkaa. Kuvissa näkyy oikeuslaitoksen ulkopuolta ja sen pihassa kulkevaa ajoväylää sekä rakennuksen sisällä olevia käytäviä. Näissä kuvissa toistuu myös poliisin läsnäolo, sillä poliiseja nähdään kuvan laitamilla tai kauempana kamerasta pukeutuneena virka-asuihinsa. Myös poliisiautot näkyivät kuvissa pienempinä ja vähemmän kuva-alaa peittävinä kuin edellisessä kategoriassa. Poliisin läsnäolo ei ole näissä kuvissa yhtä ilmeistä kuin poliisin ajoneuvokaluston kuvatyypissä, mutta poliisi ei ole poissa kuvista kokonaan. Vaikka kuvissa katsotaankin enemmän tapahtumapaikkaa niin ne luovat representaatiota poliisista, joka tekee läsnäolonsa tiettäväksi ja pitää aluetta hallinnassa. Tämä näyttäytyy poliisin vahvana läsnäolona tapahtumapaikalla. Poliisi esitetään tässäkin kuvassa vahvana instituutiona, jolla on selkeä läsnäolo ja vakava suhtautuminen katujengi-ilmiöön.

Asiantuntijakuva, haastateltavana poliisi: Tässä kuvatyypissä esiintyy haastateltavana ollut Keskusrikospoliisin rikoskomisario Masi Puolakka. Haastateltava on aseteltu kuvatyypissä perinteisesti kuvan vasempaan laitaan kultaisen leikkauksen mukaan. Kuvan oikeasta alakulmasta ojentuu MTV-brändätty mikrofoni, johon haastateltava kertoo vastauksensa. Kuvatyypin toistuu kolme kertaa ja haastattelussa annetut vastaukset luovat kuvaa poliisista asiantuntevana instituutiona, jolla on ajankohtaista tietoa katujengi-ilmiöstä. Tämä representaatio vahvistaa jälleen poliisin roolia katujengi-ilmiöön liittyen.

Poliisi ja poliisin ajoneuvokalustoa: Tässä kuvatyypissä näytetään jälleen kerran poliisin ajoneuvokalustoa, mutta sen lisäksi kuvassa on myös poliiseja virka-asuihin pukeutuneena. Kuvat ovat oikeustalon ulkopuolelta ja ovat jälleen osoitus siitä, kuinka poliiseilla on vahva edustus oikeustalon luona. Katujengeihin liittyviä rikoksia käsitellään oikeussalin sisäpuolella nuorten epäiltyjen kanssa, ja nuoria ei nähdä oikeustalon ulkopuolella ollenkaan.

Kuvituskuva poliisin vaatetuksesta: Tässä kuvatyypissä kuvataan poliisien vaatetusta, jolloin katsoja näkee lähikuvaa heidän ylävartaloillansa olevista vaatteista. Kuvatuissa vaatteissa lukee ”poliisi” ja toisen poliisin rinnuksessa on Suomen lippu sekä pyöreä logo jossa lukee ”homicide”. Tämä englanninkielinen termi kuvaa murhayksikköä, joten oikeussalissa on käsitelty mitä ilmeisimmin katujengeihin liittyvää murhaa tai murhan yritystä. Toisessa kuvassa näytetään lähikuvaa haastateltavana olleen Masi Puolakan vaatetuksesta ja hänen kaulassansa roikkuvasta nahkaisesta kotelosta. Kotelossa lukee ”poliisi” ja se pitää luultavasti sisällään hänen virkamerkinsä. Tämä kuvatyypin osoittaa myös poliisin läsnäolosta tapahtumapaikalla ja vahvistaa representaatiota, että Suomen poliisi pitää katujengi-ilmiötä vartenotettavana asiana.

Tapahtumapaikan kuvituskuva: Tässä kuvatyypissä kuvataan oikeuslaitoksen sisäpuolella olevaa salin ovea. Oven yläkulmassa lukee ”SALI 1 SAL” ja kuvan oikeassa laidassa näkyy metallinpaljastin. Tämä ja seuraavat esittelemäni kuvatyypit esiintyivät MTV:n videolla vain kerran. Tapahtumapaikan kuvituskuvalla ei luoda sen enempää mitään representaatiota kuin näytetään katsojalle millaisessa paikassa uutistilannetta

on käsitelty. Janne Seppänen kuvaa representaatiota käsitteenä, joka voidaan nähdä joko todellisuuden heijastumana tai todellisuutta rakentavana käsitteenä (Seppänen 2005, 78). Aikaisemmin kuvaamani representaatiot ovat sekä heijastelleet todellisuutta että rakentaneet todellisuutta. Tapahtumapaikan kuvituskuvan representaatio heijastelee todellisuutta, mutta ei oikeastaan rakenna sitä.

Oikeuslaitos ja siihen liittyvä rakennus: Tässä kuvatyyppissä näytetään tapahtumapaikka eli Itä-Uudenmaan käräjäoikeutta. Kuvassa näkyy rakennuksen kulmaa ja kyltti, jossa lukee "ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS" sekä sen alla "ÖSTRA NYLANDS TINGSRÄTT". Kuvassa paistaa aurinko talon seinustaa vasten ja talonkulman taustalla näkyy kuusipuita. Tämä kuvatyyppi ei luo merkittäviä representaatioita, mutta aurinkoinen sää voidaan tulkita suotuisana oikeuslaitosta edustavalle rakennukselle. Jos kuvauspäivänä olisi satanut vettä tai ollut pilvinen sää, oikeudenkäynnistä tai oikeuslaitoksesta itsestään olisi voinut muodostua synkempi kuva katsojalle.

Lähikuva poliisin ajoneuvokalustosta: Tässä kuvassa näytetään lähikuvaa poliisin pakettiauton katolla olevasta valaisinosasta. Tämä kuvatyyppi liittyy läheisesti poliisin ajoneuvokalusto -kuvatyyppiin, mutta kuvan rajaaminen lähikuvaksi erottaa ne toisistaan. Kuva valoista täyttää melkein koko ruudun ja toimii tehokkaana keinona kiinnittää katsojan huomio. Kuvatyyppi on jälleen kerran yksi representaatio poliisista tapahtumapaikalla ja se luo mielikuvaa, jossa poliisilla on vahva läsnäolo ja että katujengi-ilmiöön suhtaudutaan vakavasti. Tämänkaltaisen kuvaston toistuminen osoittaa, kuinka videointti painottuu esittämään katujengi-ilmiötä poliisin eikä nuorten näkökulmasta.

Rikoksesta epäilty nuoret oikeussalissa: Tässä kuvatyyppissä esitetään kaksi nuorta rikoksesta epäiltyä henkilöä istumassa pöydän ääressä. Molemmat heistä ovat peittäneet kasvonsa käsillään ja kumartuneet eteenpäin pöytää kohti. Toisella heistä on päässään takin huppu ja hänen kasvonsa peittyvät paremmin, koska kameran ja henkilön välissä on yksi tietokoneen näyttö. Nuorten takana näkyy yksi henkilö, joka nojaa seinään ja hänellä on päällään poliisin liivi. Kuvan vasemmassa alakulmassa näkyy myös käsilaukun kahva, jossa on luksusmuotitalon Louis Vuittonin tähtilogoja.

Tämä on videon ensimmäinen kuva, jossa näytetään nuoria henkilöitä ja katujengi-ilmiötä kuvataan rikoksesta epäiltyjen nuorien kautta. Kuva luo monenlaisia representaatiota, sillä rikoksista epäillyt näytetään kuvassa melko nöyrytyneinä ja tilannetta pakoilevina, koska he peittävät omat kasvonsa kameralta. Tämä antaa vaikutelman siitä, että nuoret epäillyt eivät ole valmiita seisomaan epäiltyjen tekojensa takana omilla kasvoillaan. Louis Vuittonin kassi saattaa olla sattumalta oikeussalissa tai esimerkiksi asianajajan oma laukku, mutta luksusmuotitalon brändillä on merkitystä myös katujengi-ilmiössä. Luksusmuotitalojen brändituotteet ovat haluttuja statussymboleja nuorille jengiläisille (Yle 2023) ja laukku linkittyy tässä kuvassa aikaisempaan mediakuvastoon nuorista ja luksustuotteista (Iltalehti 2023c).

Oikeudenkäyntikuvaa tietokoneen näytöstä: Tässä kuvatyypissä kuvataan tietokoneen näyttöä, jossa on ihmisiä ja epäiltyjä nuoria oikeussalin sisäpuolella. Tietokoneen ruudulla on videokuvaa neljästä eri salista, joista suurimmassa kuvaruudussa on kaksi ihmistä. Toinen heistä vaikuttaa syytetyltä nuorelta, sillä hänellä on musta huppu päässä ja kädet kasvojen edessä henkilöllisyyden peittämiseksi. Hänen vieressään istuvalla henkilöllä on kasvomaski kasvoillaan ja kädet puuskassa. Oikeudenkäyntikuva on toinen ja viimeinen kerta, kun nuoria rikoksesta syytettyjä ihmisiä näytetään MTV:n videolla. Kuva vahvistaa representaatiota nuorista, jotka eivät halua esittää kasvojaan ollessaan syytettyinä. Esitetyille rikossyytteille ja katujengeihin kytkeytyneille ihmisille syntyy täten ”kasvot”, joita ei voi nähdä käsien ja huppujen takaa. Katujengi-ilmiö voidaan näin ollen nähdä kasvottomana ilmiönä nuorten ihmisten puolelta.

Studiokuva uutislähetyksestä: Videon ensimmäinen kuva on MTV:n uutisstudiosta, jossa kaksi uutistenlukijaa istuu siististi pukeutuneena vaalean pöydän ääressä. Heidän taustallaan on värikäs uutishuone täynnä näyttöjä. Kuva on osa Seitsemän uutisten jokapäiväistä uutisvirtaa, jossa uutistenlukijoita nähdään samassa studiossa. Kuvatyypissä uutisankkureiden takana oleville näytöille ilmestyy valokuva oikeustalon luota, ja kuvan vasemmassa reunassa näkyy poliisin pakettiauto. Kuvan alalaidassa olevassa tekstigrafiikassa lukee ”KRP: KATUJENGIT VAKIINNUTTANEET ASEMAANSA SUOMESSA”. Tämä kuva antaa katsojalle ensitiedon käsiteltävästä aiheesta, ja poliisin

läsnäolo tulee nähtäville heti ensimmäisestä kuvavalinnasta. Representaatio poliisin läsnäolosta syntyy siis heti ensimmäisen kuvan aikana.

MTV:n videon kuvatyypit kuvaavat katujengi-ilmiötä laajalti poliisin näkökulmasta, eikä nuorille anneta videoinsertissä juurikaan ruutuaikaa. Nuoret esiintyivät vain yhdessä kuvatyypissä, ja sen sisällä vain kahden erilaisen kuvan verran. MTV:n videossa oli yhteensä yksitoista erilaista kuvatyyppeä, joista poliisiin läsnäolo oli mukana yhteensä kahdeksassa kuvatyypissä. Nuorista luodut representaatiot katujengi-ilmiöstä uutisoidessa olivat hyvin rajallisia verrattuna poliisista luotuihin representaatioihin. Katujengi-ilmiötä esitettiin siten mieluummin poliisin näkökulmasta, kuin nuorien näkökulmasta.

Käsittelen seuraavaksi Ylen videossa esiintyviä kuvatyyppejä.

4.2.2 Ylen videon kuvatyypit

Ylen videon kuvatyypeissä toistuivat useat haastateltavat ja nuorten haastateltavien esiintyminen videolla. Kuvatyyppeiden aiheet olivat monipuolisempia verrattuna MTV:n videoon ja niiden keskiössä olivat nuoret sekä heille yleinen vapaa-ajanviettopaikka eli rautatieasema.

Kahden nuoren miehen haastattelukuva: Tässä kuvatyypissä haastatellaan kahta nuorta miestä Tikkurilan rautatieaseman ulkopuolella, seinustan vierellä. Nuorten taakse muodostuu linja, joka johtaa asemarakennuksen seinustaa pitkin pois päin kamerasta. Kuvassa haastatellaan kahta nuorta ja toimittajan pitämä Yle-brändätty mikrofoni nousee esiin kuvan alareunasta. Haastateltavana olevat nuoret ovat pukeutuneet molemmat mustiin vaatteisiin ja he pitävät huppua päässään. Tämä kuvatyyppeä esiintyy Ylen videossa kahdeksan kertaa ja se on kuvattu samasta haastattelutilanteesta. Kuvatyyppeä nuorista haastateltavista esiintyy videolla selkeästi eniten, yhteensä kahdeksan kertaa. Nuorten kuvaaminen videolla antaa heille itselleen tilaa, sillä heidän äänensä ja kasvonsa pääsevät esiin enemmän kuin muut kuvatyypit. Tämä kuvatyyppeä representoi siis nuoria ja sitä, mitä mieltä nuoret ovat heitä koskettavasta katujengi-ilmiöstä.

Kuvitusta tapahtumapaikalta: Tässä kuvatyypissä esitetään monta erilaista kuvaa tapahtumapaikalta eli Tikkurilan rautatieaseman ympäriltä. Yhdessä kuvassa näytetään ihmisistä odottamassa junaa selkä kameraan päin laiturialueella ja kuvan etualalla on maahan jätetty oluttölkki. Toisessa kuvassa kuvataan aseman ulkopuolella olevaa kasvillisuutta. Tämän jälkeen tarkennus siirretään kasveista aseman ulkoseinustalle, jossa kolme henkilöä on tupakoimassa. Kahdella heistä on päässään huppu. Kolmas kuva on abstraktimpi kuva, jossa nähdään ikkunan heijastuksen kautta toimittaja ja Aseman Lapset -työntekijöitä juttelemassa nuorille, jotka viettävät aikaa rautatieasemalla. Neljännessä kuvassa ollaan aseman ulkopuolella, jossa näytetään kaukaa kuvattuna, kuinka aseman ohi ajaa autoja ja viisi aikuista ihmistä huojuu yhdessä. Kolme heistä pitää toisistaan kiinni ja kaksi heistä kaatuu hitaasti maahan. Joukkio vaikuttaa jokseenkin humaltuneelta.

Kaikki nämä kuvat tapahtumapaikalta näyttävät omalla tavallaan millaista Tikkurilan rautatieasemalla on ja miten ihmiset viettävät aikaa sen ympäristössä. Kuvat representoivat sitä, millainen ympäristö rautatieasema on viettää aikaa. Katujengejä ei näy eikä niihin viitata suoraan, mutta nuorten vapaa-ajan viettopaikkana rautatieasema näyttäytyy näissä kuvissa useassa valossa. Rautatieasema on kirkkaasti valaistu tila pimeässä illassa, jonka sisällä pystyy viettämään aikaa lämpimässä yhdessä tuttujen kanssa. Sen ympäristössä voi kohdata myös tuntemattomia ja päihtyneitä henkilöitä. Nuoret voivat siis kohdata rautatieasemalla monia ihmisiä ja altistua erilaisille sosiaalisen toiminnan sekä ajanvieron muodoille. Niitä ovat esimerkiksi Aseman Lasten työntekijöiden kanssa keskusteleminen, päihtyneiden aikuisten kohtaaminen tai muiden nuorten kanssa jutteleminen.

Asiantuntijakuvaa Aseman Lapset -työntekijöistä: Tässä kuvatyypissä seurataan kameran kanssa, kuinka Aseman Lapset -järjestön työntekijät kiertävät rautatieasemalla juttelemassa nuorille. Heillä on päällään järjestön vaatteita ja asusteita kuten takki ja reppu. Yhdessä kuvassa työntekijöitä seurataan laiturialueelta liukuportaisiin, toisessa he ovat rautatieaseman sisällä toimittajan kanssa ja kolmannessa juttelemassa rautatieaseman ulkopuolella kahdelle aikuiselle, jotka esiintyvät myös videolla

haastateltavina. Tämä kuvatyyppe näyttää kuinka Aseman Lapset -järjestön työntekijät jalkautuvat paikkaan, jossa nuoret viettävät aikaa. Järjestön työntekijöitä ei haastatella ollenkaan koko videon aikana, mikä on mielestäni huomionarvoinen seikka. Heille annetaan siis kasvot, mutta ei ollenkaan ääntä videon aikana. Tämä kuvatyyppe representoi nuorisotyöntekijöitä ja heidän käytännön työtään nuorten ongelmien ehkäisyssä. Nuorten kohtaamat ongelmat ovat usein linkittyneet siihen, miksi heistä tulee katujengien jäseniä.

Kahden aikuisen haastattelukuva: Tässä kuvatyypissä esiintyy kaksi aikuista haastateltavaa, jotka kertovat mielipiteitään nuorten rikollisuudesta. He ovat asettuneet kuvassa rautatieaseman ulkoseinustalle kuten videon kaksi nuorta haastateltavaa, mutta he ovat eri seinustalla rakennusta. Videon aikana he kertovat omista menneistä rikollisista tavoistaan ja kuinka toiselta heistä on yritetty varastaa takki junassa tuntemattomien nuorten toimesta. Toinen haastateltavista kertoo myös, että hän on menossa pian vankilaan tekemistään rikoksista. Tämä kuvatyyppe edustaa jo aikuiseksi kasvaneita nuoria aikuisia, jotka kertovat oman kantansa nuoruusajan rikollisuuteen ja millaisia seurauksia sillä voi olla. Kuva representoi sitä, millaisia vaikutuksia nuorena tehdyillä rikoksilla voi olla. Kuvatyypin nuoret aikuiset viettävät aikaansa rautatieasemalla ja toinen heistä on menossa vankilaan. He eivät ole päässeet kovin pitkälle samasta tilanteesta, missä rautatieasemalla aikaansa viettävät nuoret ovat nyt.

Yhden aikuisen haastattelukuva: Tässä kuvatyypissä kamera on keskittynyt vain miespuoliseen haastateltavaan, sillä hän on kertomassa jotain haastattelijalle. Tämä kuva antaa hieman lisää ruutuaikaa toiselle haastateltavalle aikuiselle ja hänen vastauksensa saavat hieman enemmän painoarvoa toiseen haastateltavaan verrattuna. Kuvatyyppe jatkaa representaatiota aikaisemmasta kahden aikuisen haastattelukuvasta ja osoittaa miltä elämä voi näyttää, jos on toiminut nuorena rikollisin tavoin. Kahden aikuisen haastateltavan tarinat omasta nuoruudestaan kertovat, kuinka he ovat tehneet menneisyydessään rikollisia virheitä. Katujengi-ilmiöstä ja sen suhteesta nuoriin luodaan

haastateltavien avulla representaatiota, jossa nuoruuden virheet voivat johtaa vanhempana konkreettisiin seuraamuksiin, kuten vankilatuomion odottamiseen.

Maisemakuva drone-lennokilla: Tässä kuvatyypissä on kaksi hyvin samalaista kuvaa, jotka on kuvattu kauko-ohjattavalla lennokilla. Kuvissa lennetään Tikkurilan rautatieaseman yläpuolella raiteiden suuntaisesti. Pimeään aikaan otetussa videokuvassa näkyy taloja rautatien molemmilla puolilla. Lennokki suuntaa videon alkupuolella ensin kohti raiteita ylittävää siltaa ja videon loppupuolella se lentää poispäin sillasta. Tämä kuvissa esiintyvä liike voisi kuvastaa sitä, kuinka saavumme tapahtumapaikalle lennokin lähestyessä rautatietä ylittävää siltaa. Videon viimeisessä kuvassa poistumme paikalta lennokin liikkeessä poispäin sillasta. Kuva representoi tapahtumapaikkaa ja saa sen vaikuttamaan hieman synkältä, koska video on kuvattu pimeään aikaan. Toisaalta kirkaasti valaistu asema-alue voidaan nähdä myös valon pilkahduksena muutoin hämärässä mielenmaisemassa.

Kuvituskuva nuorille järjestettävästä toiminnasta: Tässä kuvatyypissä näytetään kaksi kuvaa, joissa kuvataan nuorille aseman läheisyydessä järjestettävää toimintaa. Toisessa kuvassa näytetään kyltti, jossa mainostetaan Walkers-nuorisokahvilaa, joka toimii bussissa rautatieaseman ulkopuolella. Nuorisokahvila on suunnattu kyltin mukaan 13–18-vuotiaille. Kyltin vasemmalla puolella kuvan taka-alalla on joukko ihmisiä, joiden silueteista voidaan päätellä, että kyseessä ovat Aseman Lapset -työntekijät ja haastateltavana olleet nuoret aikuiset.

Toisessa kuvassa kuvataan Walkers-bussin sisälle etulasin läpi. Bussin takaosassa näkyvät kirkaat violetin sävyiset ledivalot ja muutama nuorelta vaikuttava ihminen. Tämä kuva näyttää aikaisemmin esitellyn nuorisokahvilan ja sen sisälle. Kuvatyypin nuorille järjestettävästä toiminnasta representoi jalkautuvaa nuorisotyötä ja sitä, miten nuoria pyritään tavoittamaan yhteiseen tekemiseen heidän vapaa-ajallaan. Tällaisella toiminnalla voi olla ennalta ehkäiseviä vaikutuksia nuorten ongelmien pahenemiseen, jotka saattaisivat ajaa heitä lähemmäksi rikollisuutta ja katujengejä.

Aikuiset viettämässä aikaa rautatieasemalla: Tässä kuvatyypissä nähdään, kuinka aikaisemmin haastateltu nuori aikuinen mieshenkilö on rautatieaseman ulkopuolella kyykistyneenä maassa ja polttamassa tupakkaa. Hänen vieressään on katsojalle tuntematon mieshenkilö repun kanssa. Ensimmäisessä kuvassa haastateltavana ollutta miestä kuvataan läheltä ja kameran kapea syväterävyys keskittyy hänen takkinsa selkämykseen. Seuraava kuva on otettu hieman kauempaa ja siinä nähdään, kuinka katsojalle tuntematon mies ottaa repustaan ison viinapullon ja juo siitä. Hän tarjoaa huikan pullosta haastateltavana olleelle miehelle. Tämä kuva luo representaatiota, jossa aikaisemmin rikollista elämäntapaa harjoittanut mies viettää vapaa-aikaansa rautatieasemalla ja käyttää aikansa tupakan polttamiseen sekä viinan juomiseen. Tällainen käytös nähdään usein paheksuttuna päihteiden käyttönä ja asettaa esimerkin, millaisia seurauksia nuorena tehdyillä elämänvalinnoilla voi olla.

Kuvitusta Aseman Lapset -työntekijöistä ja nuorista: Tässä kuvatyypissä nähdään Aseman lapset -työntekijät samassa paikassa nuorten ihmisten kanssa. Ensimmäisessä kuvassa työntekijät ovat rautatieaseman sisäpuolella, ja tarkennus siirtyy heistä kuvan etualalla olevien nuorten käsiin, jotka näppäilevät puhelinta. Toisessa kuvassa työntekijät laskeutuvat liukuportaita alas ja heidän takanaan ovat haastattelussa olleet nuoret aikuiset sekä katsojalle tuntemattomia nuoria henkilöitä keskustelemassa. Tämä kuvatyypin luo representaatiota, jossa Aseman Lapset -työntekijät eivät vietä aikaa vain keskenään tai haastateltavina olleiden aikuisten kanssa, vaan he kohtaavat työssään nuoria henkilöitä. Tällainen representaatio osoittaa, että nuorille suunnattujen palveluiden takana on aktiivisia toimijoita, jotka välittävät nuorten hyvinvoinnista.

Nuoret nousemassa kahvittelubussiin: Tässä kuvatyypissä nähdään kuinka kamera kuvaa ensin Walkers-bussin ulko-ovea ja sen vieressä olevaa mainoskylttiä. Kuvaan ilmestyy pian vasemmasta laidasta kahden nuoren henkilön jalat, joita seurataan, kun he nousevat portaita pitkin bussiin. Kuvaaja nousee bussiin ja kuvaa samalla nuorten kenkiä. Tässä kuvatyypissä havainnollistetaan kuinka nuoret käyttävät heille tarjottua nuorisotoimintaa. Huomionarvoista on myös kenkiin keskittyvä kuvakulma. Valittu rajaus säilyttää nuorten anonymiteetin, mutta kuvaa myös nuorille tärkeää

pukeutumisen osa-aluetta. Kahdella nuorella henkilöllä on jaloissaan valkoiset Niken valmistamat lenkkarit, jotka ovat suosittuja nuorten keskuudessa. Tämä kuvatyyppi representoi sitä, millaista on olla nuori tänä päivänä. Representaatio syntyy kenkiin kiinnitetyn kuvaamisen kautta, ja siitä kuinka nuoret näytetään käyttämässä heille suunnattua palvelua.

Ylen kuvatyypit sisälsivät monipuolisesti erilaisia kuvia, paikkoja ja haasteltavia henkilöitä. Suurin yksittäinen kuvatyyppi oli kahden nuoren miehen haastattelukuva, joka toistui kahdeksan kertaa videon 29 kuvassa. Nuoria esiintyi myös viidessä eri kuvatyypissä, joten he olivat edustettuina 50 prosentissa Ylen katujengi-ilmiötä käsittelevän videon kuvatyypeistä. Ylen videossa ei kuvattu poliisia kertaakaan. Nuorille annettiin Ylen videolla huomattavan paljon ruutuaikaa ja nuorten elämät otettiin huomioon myös kuvituskuviissa, kuten kuvaamalla Walkers-bussia. Ylen katujengi-ilmiötä käsittelevä video loi monipuolisia representaatioita nuorista ja nuoruuteen liittyvistä ongelmakohdista.

4.3 Nuorista luodut representaatiot ja muut representaatiot

Videoiden välillä esiintyi merkittäviä eroavaisuuksia siinä, millä tavoin katujengi-ilmiötä on lähdetty kuvaamaan. MTV:n videossa toistui poliisin kuvaaminen virkatehtävissä oikeustalon ulko- ja sisäpuolella, kun oikeussalissa käsiteltiin katujengeihin kytkeytyneiden nuorten saamia syytöksiä. Ylen video taas keskittyi kuvaamaan katujengi-ilmiötä ja nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen lisääntymistä nuorten ihmisten, rikollista taustaa omaavien nuorten aikuisten ja nuorisotyötä tekevien työntekijöiden kautta.

Videoiden julkaisuyhteys on erilainen ja se tulee ottaa myös huomioon niitä vertailtaessa. MTV:n videoinsertti on osa jokapäiväistä illan uutislähetystä ja se on esitetty Seitsemän uutisissa osana muita uutisaiheita. Videolle ei siis ole annettavissa yhtä pitkää kestoja kuin Ylen videolla, ja uutisinsertin kaava on melko samankaltainen eri aiheiden välillä. Näissä videoissa ollaan usein tapahtumapaikalla ja videota selostaa toimittajan ääni, joka kertoo mistä uutisaiheesta on oikein kyse. Videota kuvitetaan

tapahtumapaikalta otetuilla kuvituskuvilla, ja haastateltavien henkilöiden kuvaamisella. Haastateltavat pääsevät ääneen videoissa, mutta heitä ei ehdi ottaa rajattuun aikaan kovin montaa, eikä heille voi täten varata kovin paljon aikaa puhua.

Ylen video julkaistiin A-studion yhteydessä, osana ajankohtaisohjelmaa, jossa on paneelikeskustelua eri vieraiden kanssa. Tällaisessa ohjelmaformaattissa videoinsertille on varattu enemmän aikaa, jolloin videolla on helpompaa esittää useamman haastateltavan ääni ja jättää toimittajan ääntä taka-alalle. Ylen videon esittämisen jälkeen A-studiossa oli vielä vieraana kaksi haastateltavaa, jotka keskustelivat enemmän katujengi-ilmiöstä keskustelua vetävän toimittajan kanssa. He olivat Helsingin poliisin rikostutkintayksikön päällikkö Markku Heinikari ja Helsinki Mission väkivaltatyöntekijä Miika Mehmet.

Nuorista ihmisistä luotiin MTV:n ja Ylen videoissa hyvin erilaista representaatiota. Koska MTV:n video toisti paljon kuvastoa poliisista, poliisin ajoneuvoista, vaatetuksesta ja mittavasta läsnäolosta oikeustalossa ja sen ympärillä, nuorten kuvaaminen jäi hyvin vähälle. Kun nuoria kuvattiin videolla, heidät näytettiin oikeussalin sisäpuolella, kyyristyneenä alaspäin ja peittämässä kasvojaan kameroilta. On syytä ottaa huomioon, että rikoksista syytetty nuori ei välttämättä halua kasvojaan näkyville uutislähettykseen, mutta MTV:n video ei yrittänyt saada asiasta selvää esittämällä nuoria esimerkiksi toisella haastateltavalla, joka olisi ollut itse nuori henkilö. Nuorille ei annettu videolla tilaa puhua, sillä heidän ääntään ei kuultu koko videon aikana.

Ylen videossa nuoria representoitiin hyvin toisenlaisella tavalla. Videoon oli hankittu nuoria haastateltavia, joiden muodostama haastattelukuva toistui videolla esitetyistä kuvatyypeistä eniten, yhteensä kahdeksan kertaa. Näin ollen nuoret saivat ääntään kuuluviin heitä koskettavasta asiasta, ja heitä myös esitettiin videolla kuvallisesti. Nuoria oli kuvattu myös heille tarjottavan nuorisotoiminnan kautta, ja kuvituskuviissa heitä näkyi vilaukselta viettämässä aikaa rautatieasemalla. Ylen videon tapahtumapaikaksi oli myös valittu paikka, jossa nuoret viettävät aikaa, eli tässä tapauksessa Tikkurilan rautatieasemalla. MTV:n videolla katujengi-ilmiötä ja nuoria kuvattiin

oikeusjärjestelmän kontekstissa, jossa rikoksista syytetyt nuoret ovat vastaamassa syytöksistä oikeussalissa.

Muita videoissa esiintyneitä ryhmiä ja heistä muodostuneita representaatioita olivat representaatio poliisivoimista, oikeuslaitoksesta, nuorista aikuisista kenellä on takanaan rikollinen menneisyys ja nuorisotyöntekijöistä. Nämä representaatiot syntyivät haastattelujen ja kuvituskuvien kautta, joissa näytettiin tekijöitä toimimassa eri tapahtumapaikoilla, kuten käräjäoikeuden ulkopuolella tai rautatieaseman ympäristössä.

Kaikilla näillä toimijoilla on myös oma osansa nuorista luotuihin representaatioihin, sillä jokainen representoitu tekijä on näissä videoissa osa katujengi-ilmiön ympärille tuotavia ääniä. Poliisi pyrkii valvomaan nuorisoriikollisuutta ja estämään katujengien syntymistä. Oikeuslaitos pyrkii tuomitsemaan nuorten tekemistä rikoksista ja katujengeihin liittyvistä rikoksista, ja näillä tuomioilla voi olla merkittäviä vaikutuksia nuorten elämään. Rikollista taustaa omaavat nuoret aikuiset pyrkivät osoittamaan nuorille mitä seurauksia nuoruusajan rikoksista voi olla ja nuorisotyöntekijät pyrkivät ennaltaehkäisemään nuorille aiheutuvia ongelmia, jotka voivat olla merkittävä tekijä nuorten ajautumisessa rikoksien tielle tai mukaan katujengeihin. Kaikilla näillä toimijoilla on siis oma suhteensa nuoriin ja nuorten tekemiin rikoksiin, ja heistä luoduilla representaatioilla on tässä kontekstissa väliä myös nuorten suuntaan, ei pelkästään heidän edustamistansa ryhmistä luotuihin representaatioihin.

4.4 Vastaaminen tutkimuskysymyksiin

Esitin tutkimukseni alkupuolella kaksi tutkimuskysymystä, joihin pyrin tässä tutkimuksessa vastaamaan. Tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaista videomuotoista mediakuvastoa katujengi-ilmiöstä on julkaistu Ylellä ja MTV:llä?
2. Millaisia representaatioita nämä videot luovat nuorista?

Valitsemani aineiston videot edustivat omalta osaltaan hyvin erilaista mediakuvastoa katujengi-ilmiöstä. MTV:n video osoitti millaisia seurauksia katujengeihin liittymisestä voi seurata, kun asiaan liittyvä oikeudenkäyntiä käsiteltiin käräjäoikeudessa, ja poliisin läsnäolo oli hyvin huomattava läpi videon. Videolla ei esitetty nuoria henkilöitä kuin vain vastaajina syytöksiin rikoksista, joita on tehty katujengeihin liittyneenä. Ylen video taas oli osa mediakuvastoa, jossa nuorten ongelmia ja väkivaltarikoksia käsiteltiin nuorille tutun vapaa-ajan viettopaikan kontekstissa, sillä videolla kuvattiin nuoria viettämässä aikaa rautatieasemalla.

Ylen video muodostui osaksi mediakuvastoa, jossa nuorille annetaan ääni katujengi-ilmiön kommentoimiseen. Heidän elämästään näytettiin pala katsojalle, kun heidän vapaa-aikansa ympäristöä ja nuorille tarjottavaa toimintaa kuvattiin, kuten Walkers-bussin kahvitteluhetkeä. Nuorten elämää kuvasti myös nuorisotyöntekijöiden seuraaminen rautatieasemalla, sillä nuoret kohtaavat varmasti myös näitä työntekijöitä viettäessään aikaa rautatieasemalla. Nuorten aikuisten haastatteleminen loi kuvaa, jossa nuorille itselleen saatettiin yrittää näyttää mitä tulevaisuudella voi olla edessä, mikäli nuoret jatkavat rikollista käyttäytymistään. Tämä näkyi selkeimmin kommentissa, jossa nuori aikuinen kertoi, että on menossa itse vankilaan tekemistään rikoksista.

Toiseen tutkimuskysymykseen vastaaminen osoitti, että nuorista luotiin hyvin erilaisia representaatioita näissä kahdessa videossa. MTV:n video loi nuorista representaatiota, jossa heidät näytettiin syytteistä vastaavina rikollisina, joiden kasvot olivat peitettyinä ja heidän fyysinen olemuksensa alisteisena nuorten kyyristyessään kohti oikeussalin pöytää kameroiden ollessa paikalla. Nuorille ei myöskään annettu ääntä videolla, koska nuoria ei ollut valittu haastateltaviksi MTV:n uutisinserttiin.

Ylen video taas loi nuorista representaatiota, jossa heille annettiin tilaa kommentoida katujengi-ilmiötä ja nuorten väkivaltarikoksia sekä kertoa omista kokemuksistaan ja kritisoida nuorten toimintaa. Videolla kuvattiin nuoria viettämässä aikaa rautatieasemalla ja heille tarjotuista nuorisotyön palveluista oli otettu kuvituskuva, mikä loi omalta osaltaan representaatiota, että nuorista ja heidän kohtaamistansa ongelmista myös välitetään.

Kaiken kaikkiaan Ylen video representoi nuoria monipuolisemmin kuin MTV:n video ja antoi nuorille tilaa kertoa katujengi-ilmiöstä ja nuorten väkivaltarikoksista omalla äänellään. Videoilla esiintyi nuorten lisäksi myös muita henkilöitä, jotka edustivat eri ryhmiä kuten poliisi, nuorisotyöntekijä ja nuori aikuinen. Näistä henkilöistä luodut representaatiot loivat omalta osaltaan myös representaatiota nuorista itsestään, sillä heidän toimintansa ja antamansa vastaukset kommentoivat nuoriin vaikuttavaa katujengi-ilmiötä ja sen vaikutuksia.

5 POHDINTA JA JATKOTUTKIMUS

Olen tämän tutkielman avulla pyrkinyt valottamaan sitä, millä tavoin nuorista ihmisistä ja erityisesti heitä koskettavasta katujengi-ilmiöstä on uutisoitu suomalaisessa journalistisessa mediassa. Tutkimani videoaineisto osoittautui hedelmälliseksi alustaksi tutkia, millaista mediakuvastoa katujengi-ilmiöstä on muodostunut videomuotoisessa journalismissa, sillä valitsemani videot erosivat keskenään valitsemastaan kuvakerronnan tavasta.

Vaikkakin videot ovat vain pieni pintaraapaisu kaikkeen kuvastoon, jota katujengeistä on julkaistu, tämä pieni tutkimus kuvastaa osittain sitä representaatiota, jota nuorista ja katujengi-ilmiöstä luodaan suomalaisen journalistisen median toimesta. Videot muodostivat erilaisia representaatioita nuorista ihmisistä katujengi-ilmiöön liittyen ja osoittivat miten eri tavoin tästä kiistellystä aiheesta voidaan uutisoida. Videoiden esityskontekstit olivat erilaiset, koska toinen niistä oli osa uutislähetystä ja toinen ajankohtaisohjelmaa. Tämä eroavaisuus hankaloittaa videoiden välistä suoraa vertailua.

Tutkielmani aineisto oli verrattain pieni, mikä johtui omista resursseistani käsitellä aineistoa läpi työprosessin aikana. Videoiden läpikäynti kuvatyypin toisensa jälkeen osoittautui melko aikaa vieväksi prosessiksi, mikä jätti aineiston valitettavan pieneksi. Suuremmalla aineistolla olisin saanut kattavampaa kuvaa katujengi-ilmiöstä julkaistusta mediakuvastosta, joka osoittaisi paremmin millaisia representaatioita nuorista luodaan aiheen sisältä. Myönnän myös, että tietämykseni sisällönanalyysistä metodina ei ole äärimmäisen vahva, ja tiedostan sisällönanalyysiin liittyvän kritiikin.

En kokenut tärkeäksi seikaksi mitata, kuinka monta sekuntia kullekin haastateltavalle annettiin ruutuaikaa keräämässäni aineistossa. Olisi voinut olla kuitenkin hyödyllistä kertoa, kuinka paljon tilaa valituille haastateltaville annetaan näissä videoissa. Video, jossa esitetään mielipiteitä ongelman molemmilta puolilta voi jakaa aikaa haastateltaville epätasaisesti. Tämä luo helposti kuvan, että vähemmän aikaa saaneen osapuolen mielipiteet eivät ole yhtä tärkeitä tai merkittäviä käsillä olevaan asiaan liittyen.

Representaatiot joita nuorista luodaan median kautta ovat mielestäni tärkeä tutkimusaihe, sillä näillä representaatioilla voi olla positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia siihen, millä tavoin nuoret nähdään yhteiskunnassa (Lahtonen 2022, 9) ja miten nuoret itse kokevat tulleensa kuvatuiksi yhteiskunnan jäseninä (Horowitz ym. 2023, 10). Uskon että mahdollisimman monimuotoinen representaatio antaa tilaa nuorille kasvaa motivoituneiksi ja inspiroituneiksi aikuisiksi, joilla on mahdollisuus kehittää yhteiskuntaa omalta osaltaan parempaan suuntaan. Näin ollen representaatioiden vallalla on merkitystä siihen, kuka saa representoida eri ihmisryhmiä ja millä perusteilla. On siis tärkeää luoda mahdollisimman monimuotoista mediakuvastoa yhteiskunnastamme ja sen sisällä elävistä eri ryhmistä, jotta niitä voidaan representoida mahdollisimman totuudenmukaisesti.

Tutkielmani aiheeseen liittyvää jatkotutkimusta olisi mielekästä nähdä yhä enemmän, ja sitä voisi laajentaa aineiston osalta tai keskittymällä erilaisiin nuorten marginaaliryhmiin, kuten seksuaalivähemmistöihin tai maahanmuuttajiin. Millaisia representaatioita ja mediakuvastoja tämänkaltaisista marginaaliryhmiin kuuluvista nuorista on julkaistu suomalaisessa mediassa, ja millaisia vaikutuksia tällä on nuoriin itseensä? Uskon että nuoriin keskittyvällä journalismin tutkimuksella voisimme ymmärtää paremmin yhteiskunnan sisällä elävää ryhmää, jonka tavoittamisesta journalismi on ollut huolissaan jo useiden vuosikymmenien ajan.

LÄHTEET

- Alanne, Joonas. 2023c. "Näitä nuoret ryöstävät toisiltaan – Rikostilastot paljastavat karmean totuuden." *Iltalehti*, 3.6.2023. <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/c8d680f5-e13e-4a54-8e0c-6d7b26738c68>.
- Allianssi ry. 2020. "Nuorten hyvinvointi on samaan aikaan parantunut ja polarisoitunut." *Allianssi ry*, 2.4.2020. <https://nuorisoala.fi/nuorten-hyvinvointi-on-samaan-aikaan-parantunut-ja-polarisoitunut/>.
- Allianssi ry. "Mistä nuorten katuväkivalta ja jengiytyminen johtuu ja miten sitä voi ehkäistä?." *Allianssi ry*, luettu 12.1.2023. <https://nuorisoala.fi/vaikuttaminen/nuorten-hyvinvointi-suomessa/mista-nuorten-katuvakivalta-ja-jengiytyminen-johtuu-ja-miten-sita-voi-ehkaista/>.
- Goldson, Barry. 2011. *Youth in Crisis?: 'Gangs', Territoriality and Violence*. 1. painos. Cullompton: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203832004>.
- Haapakangas, Kimmo ja Markus Kaakinen. 2023. "Mitä tuoreimmat tilastot kertovat nuorten väkivaltarikollisuudesta?." *Tieto&trendit*, 9.6.2023. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta/>.
- Himananen, Jari. 2023a. "Näin Ruotsi päätyi 'Ruotsin tielle' – Yliopistonlehtorilta varoitus Suomen suunnasta." *Iltalehti*, 3.10.2023. <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/1dfada30-e324-4dbd-9918-39c8d78edb37>.
- Horowitz, Minna, Antti Kivijärvi, Katja Lehtisaari, Janne Matikainen, Mervi Pantti, Arseniy Svynarenko ja Matleena Ylikoski. 2023. "Nuoret on monikko: Nuorten mediasuhteet ja mediavälitteinen tieto digitaalisten alustojen ajalla." Katsaus Nuorten suhteista ja suhtautumisesta mediaan. Helsinki: DECA-konsortio. <https://www.decatutkimus.fi/artikkelit#Raportit>.
- Howell, James C. 2015. *The History of Street Gangs in the United States: Their Origins and Transformations*. Lanham: Lexington Books.
- Jääntti, Mari. 2022b. "Jengien juuret." *Yle*, 18.12.2022. <https://yle.fi/a/74-20008459>.
- Karhu, Otso ja Varpunen. 2022a. "Poliisi on havainnut uusia katujengejä Helsingin seudulla." *Yle*, 28.11.2022. <https://yle.fi/a/74-20006350>.

Lahtonen, Hanna. 2022. "Hatkaamista, päihteitä ja jengejä - Nuoret rikoksenteelijät mediassa." Opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu.

<http://www.theseus.fi/handle/10024/744290>.

Mantsinen, Jecaterina. 2022. "Mitä ovat niin sanotut katujengit, joiden takia julkisuudessa pelotellaan jopa 'Ruotsin tiestä'? – Tilannetta ei pidä liioitella, mutta ei vähätelläkään, sanoo Helsingin poliisin rikosylitarkastaja." *Etelä-Suomen Sanomat*, 6.11.2022. <https://www.ess.fi/uutissuomalainen/5481784>.

Mustonen, Roosa ja Krista Rastamo. 2021. "Millaisia ovat nuorisojengeihin liittyvien taustat? 'Joillekin jengit ovat tapa selvitä yhteiskunnan haasteista'." *MTV*, 8.9.2021. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/millaisia-ovat-nuorisojengeihin-liittyvien-taustat-joillekin-jengit-ovat-tapa-selvita-yhteiskunnan-haasteista/8229512#gs.zzbexp>.

Näsi, Pasi. 2016. "Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2016." Katsauksia 18. Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. <http://hdl.handle.net/10138/169509>.

Patton, Desmond U, Jeffrey Lane, Patrick Leonard, Jamie Macbeth ja Jocelyn R Smith Lee. 2017. "Gang Violence on the Digital Street: Case Study of a South Side Chicago Gang Member's Twitter Communication." *New media & society* 19 (7): 1000–1018. <https://doi.org/10.1177/1461444815625949>.

Poliisi. 2022. "Katujengien välisiä väkivaltarikoksia siirtyi syyteharkintaan." *Poliisi*, 8.2.2022. <https://poliisi.fi/-/katujengien-valisia-vakivaltarikoksia-siirtyi-syyteharkintaan>.

Saburaku online. "Irezumi – Yakuza's menacing tattoos and their meaning." *Saburaku online*, luettu 12.1.2023. <https://saburaku.online/articles/irezumi-yakuzas-menacing-tattoos-and-their-meaning>.

Seppänen, Janne. 2005. *Visuaalinen kulttuuri: teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere: Vastapaino.

Tauriainen, Riika. 2023b. "THL on aloittanut jättiläisväkivaltan nuorten väkivalta- ja huumekuolemista: 'Nuorten on helpompi saada päihteitä kuin apua'." *Iltalehti*, 4.2.2023. <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/29a591fc-6985-452b-80a9-ea8fa610e2d8>.

Tuomi, Jouni ja Anneli Sarajärvi. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Virtanen, Kirsi. 2023. ”Jengit-podcast, jakso 4: Vaatteet ja luksus ovat jengien symboleja.” *Yle*, 16.5.2023. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-65632608>.

Aineistot

Nykänen, Petra ja Oili Orispää. 2022. ” ’Suomi ei ole enää Suomi’ – nuoret kertovat, miksi katujengit kiinnostavat.” *Yle*, 24.10.2022. <https://yle.fi/a/3-12666145>.

Ruonakoski Eetu. 2022. ”KRP: Katujengit nostavat päätään nyt myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella – ’Kyllä tämä on erittäin huolestuttavaa’.” *MTV*, 13.10.2022. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/krp-katujengit-nostavat-paataan-nyt-myos-paakaupunkiseudun-ulkopuolella-kylla-tama-on-erittain-huolestuttavaa/8548472#gs.3mcj1r>.